

EUROOPA KOHTU OTSUS

4. veebruar 1997*

[...]

Banaanid – Ühine turukorraldus – Loodusõnnetus – Impordikvoot – Kohandamine ja eraldamine

[...]

Liidetud kohtuasjades C-9/95, C-23/95 ja C-156/95,

Belgia Kuningriik, esindaja: välisasjade, väliskaubanduse ja arengukoostöö ministeeriumi haldusdirektor J. Devadder, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Belgia suursaatkond, 4 rue des Girondins,

hageja kohtuasjades C-9/95 ja C-156/95,

ning

Saksamaa Liitvabariik, esindaja: liidu majandusministeeriumi kõrgem ametnik Ernst Röder, D-53107 Bonn,

hageja kohtuasjas C-23/95,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad:

- kohtuasjades C-9/95 ja C-156/95 õigusnõunik T. van Rjin,

- kohtuasjas C-23/95 õigusnõunik D. Booß ja õigustalituse ametnik K.-D. Borchardt, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o õigustalituse ametnik C. Gómez de la Cruz, Wagner Centre, Kirchberg,

kostja,

keda toetavad

kohtuasjades C-9/95, C-23/95 ja C-156/95

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindaja: S. Braviner, Treasury Solicitor's Department, ja *barrister* D. Anderson, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Ühendkuningriigi suursaatkond, 14 boulevard Roosevelt,

ja kohtuasjas C-156/95

* Kohtumenetluse keeled: saksa ja hollandi.

Prantsuse Vabariik, esindaja: välisministeeriumi õigusosakonna asejuhataja C. de Salins ja sama osakonna haldusajade ametnik F. Pascal, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Prantsusmaa suursaatkond, 9 boulevard du Prince Henri,

menetlusse astujad,

mille esemeks on nõue tühistada järgmised määrused:

- kohtuasjades C-9/95 ja C-23/95 komisjoni 16. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2791/94 banaaniimpordi täiendavate tariifikvootide mahu erandliku eraldamise kohta 1994. aastal troopikatori Debbie tõttu (EÜT L 296, lk 33) ja

- kohtuasjas C-156/95 komisjoni 7. märtsi 1995. aasta määrus (EÜ) nr 510/95 banaaniimpordi täiendavate tariifikvootide mahu erandliku eraldamise kohta 1995. aasta esimeses kvartalis troopikatori Debbie tõttu (EÜT L 51, lk 8),

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president G. C. Rodríguez Iglesias, kodade esimehed G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida (ettekandja-kohtunik) ja J. L. Murray, kohtunikud P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann ja H. Ragnemalm,

kohtujurist: M. B. Elmer,

kohtusekretär: vanemametnik D. Louterman-Hubeau,

võttes arvesse kohtuistungil ettekannet,

olles 9. juuli 1996. aasta kohtuistungil ära kuulanud Belgia valitsuse, esindaja: välisasjade, väliskaubanduse ja arengukoostöö ministeeriumi abinõunik A. De Ridder; Saksamaa valitsuse, esindaja: liidu majandusministeeriumi ametnik Bernd Kloke; komisjoni, esindajad: T. van Rijn ja D. Booß; Ühendkuningriigi valitsuse, esindaja: D. Anderson, ja Prantsuse valitsuse, esindaja: F. Pascal, suulised argumendid,

olles 15. oktoobri 1996. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

- 1 Belgia Kuningriik esitas EÜ asutamislepingu artikli 173 esimese lõigu alusel hagiavalduse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 16. jaanuaril 1995 kohtuasjas C-9/95 ja 17. mail 1995 kohtuasjas C-156/95, ja palus tühistada komisjoni 16. novembri 1994. aasta määruse (EÜ) nr 2791/94 banaaniimpordi täiendavate tariifikvootide mahu

erandliku eraldamise kohta 1994. aastal troopikatormi Debbie tõttu (EÜT 1994, L 296, lk 33) ja komisjoni 17. märtsi 1995. aasta määruse (EÜ) nr 510/95 banaaniimpordi täiendavate tariifikvootide mahu erandliku eraldamise kohta 1995. aasta esimeses kvartalis troopikatormi Debbie tõttu (EÜT L 51, lk 8) (edaspidi „vaidlustatud määrused”). Saksamaa Liitvabariik esitas EÜ asutamislepingu artikli 173 esimese lõigu alusel hagiavalduse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 2. veebruaril 1995 kohtuasjas C-23/95, ja palus tühistada määruse nr 2791/94 artikli 1 lõike 2 ja artikli 2.

- 2 Euroopa Kohtu presidendi kahe 6. juuli 1995. aasta määrusega (C-9/95 ja C-23/95) ja ühe 9. jaanuari 1996. aasta määrusega (C-156/95) lubati Ühendkuningriigil astuda kolmes kohtuasjas menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 3 Euroopa Kohtu presidendi 6. septembri 1995. aasta määrusega lubati Prantsuse Vabariigil astuda kohtuasjas C-156/95 menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 4 Euroopa Kohtu presidendi 14. novembri 1996. aasta määrusega on kolm kohtuasja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides liidetud.
- 5 Nõukogu 13. veebruari 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 404/93 banaanituru ühise korralduse kohta (EÜT L 47, lk 1; edaspidi „nõukogu määrus”) IV jaotises kehtestati liikmesriikides varem kehtinud eri turukorralduste asemele ühine korraldus kolmandate riikidega kauplemisel.
- 6 Kõnealuse määruse artikli 18 lõikes 1, nagu seda on muudetud nõukogu 22. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 3290/94 põllumajandussektoris mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vóorus sõlmitud lepingute rakendamiseks vajalike kohanduste ja üleminekukorralduste kohta (EÜT L 349, lk 105), on sätestatud, et „kolmandate riikide banaanide” ja „ebatavapäraste AKV (Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidest pärit) banaanide” impordiks avatakse 1994. aastal tariifikvoot 2,1 miljonit tonni (netomass) ning järgnevatel aastatel 2,2 miljonit tonni (netomass).
- 7 Nõukogu määruse artikli 19 lõikes 1 on avatud tariifikvoot jaotatud järgmiselt: 65% ettevõtjatele, kes on turustanud kolmandate riikide banaane või ebatavapäraseid AKV banaane, 30% ettevõtjatele, kes on turustanud ühenduse banaane või tavapäraseid AKV banaane ning 3,5% ühenduses asuvatele ettevõtjatele, kes alustasid muude kui ühenduse banaanide või tavapäraste AKV banaanide turustamist 1992. aastal.

Artikli 19 lõikes 4 on sätestatud:

”Kui tariifikvooti suurendatakse, eraldatakse saadaolev lisakogus lõikes 1 osutatud kategooriate tootjatele [...]”.

- 8 Nõukogu määruse artikli 16 lõikes 1 on sätestatud, et igal aastal koostatakse prognoositav tarnebilanss ühenduses tootmise ja tarbimise ning impordi ja ekspordi kohta.

Vastavalt kõnealuse määruse artikli 16 lõikele 3:

“Vajaduse korral võib seda bilanssi turustusaasta jooksul kohandada, et võtta eelkõige arvesse erandlike asjaolude mõju tootmis- või imporditingimustele. Sellisel juhul kohandatakse artiklis 18 sätestatud tariifikvooti artiklis 27 sätestatud korras.”

- 9 Nõukogu määruse artikli 18 lõike 1 viimases lõigus on sätestatud, et kui ühenduse prognoositava tarnebilansi põhjal kindlaksmääratud nõudlus kasvab, suurendatakse sellest tulenevalt kvoote artiklis 27 sätestatud korras.
- 10 Nõukogu määruse artikliga 20 antakse komisjonile volitus võtta artiklis 16 osutatud prognoositav tarnebilanss vastu ja kohandada seda ning võtta vastu IV jaotise üksikasjalikud rakenduseeskirjad, mis võivad hõlmata eelkõige lisameetmeid seoses litsentside väljaandmisega, nende kehtivusajaga ja edasiandmise tingimustega.
- 11 Määruse artiklis 30 on sätestatud:
- “Kui pärast 1993. aasta juulit on vaja erimeetmeid, et hõlbustada üleminekut enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud korralduste määrusega kehtestatud korrale ning eelkõige selleks, et ületada tundlikku laadi raskusi, võtab komisjon artiklis 27 sätestatud korras kõik üleminekumeetmed, mida ta peab vajalikuks.”
- 12 Nõukogu määruse artikkel 27, millele viitavad eelkõige artiklid 16, 18 ja 30, lubab komisjonil võtta vastu rakendusmeetmed nn korralduskomitee menetluse kohaselt. Kõnealuses sättes on eelkõige sätestatud, et komitee peab esitama oma arvamuse võetavate meetmete kohta tähtaja jooksul, mille eesistuja määrab vastavalt kõnealuse küsimuse kiireloomulisusele, ning et komisjon võtab vastu meetmed, mida kohaldatakse viivitamata.
- 13 Määruse artiklis 12, mis on III jaotise (Abi) osa, luuakse ühenduse banaanitootjatele saamata jäänud tulu hüvitamise eesmärgil antava tasandustoetuse andmise mehhanism.
- 14 Nõukogu määruse rakendamiseks võttis komisjon vastu eelkõige komisjoni 10. juuni 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 1442/93, milles on sätestatud üksikasjalikud eeskirjad banaanide ühendusse importimise korra kohaldamise kohta (EÜT L 142, lk 6), milles samuti eristatakse käesoleva kohtuotsuse punktis 7 nimetatud kolme ettevõtjate kategooriat ning nad liigitatakse A-, B- ja C-kategooriatena.
- 15 Määruste nr 2791/94 ja 510/95 vastuvõtmist on põhjendatud teises põhjenduses järgmiselt:
- “... 10. septembril 1994 põhjustas troopikatorn Debbie tõsiseid kahjusid banaanitootjatele ühenduse Martinique'i ja Guadeloupe piirkondades ning AKV riikides Saint Lucias ja Dominicas; kõnealuste erandlike olude mõjud piirkondade toodangule on tuntavad 1995. aasta juulini ning need mõjutavad suuresti ühenduse importi ja tarneid ühenduse turgudele 1994. aasta neljandas kvartalis [määrus nr 2791/94; 1995. aasta esimeses kvartalis määruse nr 510/95 korral]; see toob tõenäoliselt kaasa turuhindade märkimisväärse tõusu teatud ühenduse piirkondades.” [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]
- 16 Vaidlustatud määrused põhinevad nõukogu määrusel, eelkõige artikli 16 lõikel 3, artiklitel 20 ja 30, ning ka määrusel nr 1442/93.
- 17 Artikli 16 lõike 3 osas märkis komisjon määruste nr 2791/94 ja 510/95 preambuli neljandas põhjenduses, et:

“tariifikvoodi kohandamisega peab olema võimalik tagada piisavad tarned ühenduse turule kuni 1994. aasta lõpuni [määrus nr 2791/94; 1995. aasta esimeses kvartalis määruse nr 510/95 korral] ning maksta hüvitist ettevõtjatele, kes kuuluvad kahju kannatanud banaanitootjate hulka või esindavad neid otse ning kellel on kõigele lisaks oht kaotada püsivalt oma traditsioonilised turustusvõimalused ühenduse turul, kui puuduvad asjakohased meetmed”.

- 18 Vaidlustatud määrustes kehtestatakse Martinique’ist, Guadeloupest, Saint Luciast ja Dominicast ühendusse banaane tarnivatele ettevõtjatele 53 400 ja 45 500 tonni suurune lisakogus.
- 19 Määrusele nr 2791/94 eelneva komisjoni 29. septembri 1994. aasta otsuse 94/654/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse banaanide tootmise, tarbimise, impordi ja ekspordi 1994. aasta prognoositav tarnebilanss (EÜT L 254, lk 90), preambuli teises põhjenduses on sätestatud, et tarnebilanss tuleks läbi vaadata “troopikatormi Debbie Martinique’i, Guadeloupe ja teatud AKV riikide tootmisele avalduva mõju arvessevõtmiseks”. [Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]
- 20 Komisjoni 18. novembri 1994. aasta otsuses 94/752/EÜ, millega muudetakse otsust 94/654/EÜ (EÜT L 298, lk 48) ja mis võeti vastu määruse nr 2791/94 järel, on kehtestatud parandatud prognoositav tarnebilanss olukorra vaatluse ning troopikatormi Debbie ohvriks olevate ühenduse teatud tootmispiirkondade ning teatud AKV riikide banaanide toodangule ja kättesaadavusele avalduvate tormi tagajärgede usaldusväärse hinnangu põhjal.

Esimene väide

- 21 Belgia Kuningriik ja Saksamaa Liitvabariik väidavad, et nõukogu määruse artikli 16 lõikes 3, artiklis 20 ega artiklis 30 ei lubata tariifikvoodi suurendamise korral lahkneva artikli 19 lõikes 1 kehtestatud eraldamise meetodist. Sellest tulenevalt ei saa kõnealused sätted olla vaidlustatud määruste aluseks.
- 22 Euroopa Kohus on nõukogu määruse artikli 30 osas sedastanud, et kõnealuse sätte eesmärk on tulla toime siseturu häiretega, mille võib kaasa tuua riikide erinevate turukorralduste asendamine ühise turukorraldusega, nagu ilmneb kõnealuse määruse preambuli 22. põhjendusest. Seetõttu nõutakse kõnealuse sättes, et komisjon võtaks kõik vajalikud üleminekumeetmed (29. juuni 1993. aasta määrus kohtuasjas C-280/93 R: Saksamaa vs. nõukogu, EKL 1993, lk I-3667, punktid 46 ja 47, ja otsus kohtuasjas C-68/95: T. Port vs. Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung, EKL 1996, lk I-6065, punkt 34).
- 23 Artiklit 30 kohaldatakse vastavalt tingimusele, et erimeetmed, mille komisjon peab võtma, on ette nähtud selleks, et aidata minna siseriiklikult korralduselt üle ühisele turukorraldusele, ning et need on seetõttu vajalikud (eespool viidatud kohtuasi T. Port, punkt 35).
- 24 Kõnealused üleminekumeetmed peavad lahendama raskused, mis on tekkinud pärast ühise turukorralduse loomist, kuid mis tulenevad siseturgude olukorrast enne vaidlustatud määruste vastuvõtmist (T. Port, punkt 36).

- 25 Halvad ilmastikuolud, mis on vaidlustatud määruste vastuvõtmise põhjuseks, ei kuulu siiski artiklis 30 nimetatud raskuste kategooriasse, ning seega ei saa kõnealust sätet kasutada vaidlustatud määruste vastuvõtmise alusena.
- 26 Nõukogu määruse artikli 16 lõike 3 osas tuleks märkida, et kõnealuses sättes antakse komisjonile üldiselt volitus kohandada artiklis 27 kehtestatud korras tariifikvooti tootmis- või imporditingimusi mõjutavatel erandjuhtudel.
- 27 Sellega seoses tuleks märkida, et vähemalt kahes liikmesriigis – Ühendkuningriik ja Prantsusmaa – olid olemas mehhanismid, mille abil oli võimalik võtta olulisi meetmeid loodusõnnetuste korral. Kuna nõukogu ise ei olnud sätestanud määruses nr 404/93 tootmis- või imporditingimusi mõjutavaid erakorralisi asjaolusid käsitlevaid sätteid, eelistas nõukogu anda komisjonile või jätta endale õigus kohandada tariifikvooti vastavalt igale üksikjuhtumile artiklis 27 sätestatud korras.
- 28 Peale selle ei saa heaks kiita Belgia Kuningriigi argumenti, et nõukogu määruse artiklis 12 ettenähtud tasandustoetus oleks asjakohane vahend loodusõnnetuste põhjustatud kahjude hüvitamiseks.
- 29 Nagu komisjon on õigesti täheldanud, antakse tasandustoetust ühenduse turul müüdud banaanide suhtes ning see arvutatakse tootmispiirkonna keskmise tootmistulu põhjal. Kui torm hävitab banaanitaimed, ei toimu siiski tormi tagajärjel kannatanud piirkonnast pärit banaanide turustamist ning piirkonna keskmise tootmistulu ja ühenduse keskmise tulu vaheline erinevus ei ole selline, et selle põhjal võiks hüvitada sellise loodusõnnetuse põhjustatud kahjud. Peale selle võivad artiklis 12 sätestatud toetust saada üksnes ühenduse tootjad.
- 30 Selle hindamiseks, kas nõukogu määruse artikli 16 lõike 3 kohaste tariifikvootide muutmisel tuleb järgida artikli 19 lõikes 1 kehtestatud eraldamise aluseid, tuleks viidata artikli 19 lõigete 1 ja 4 sõnastusele ja kontekstile.
- 31 Selles osas tuleks märkida, et nõukogu määruse artikli 19 lõiget 4 tuleb tõlgendada koostoimes artikli 18 lõike 1 neljanda lõiguga, milles käsitletakse järgmise turustusaasta tariifikvoodi suurenemist turustusaasta jooksul pärast ühenduse tarnebilansi põhjal määratud ühenduse nõudluse kasvu.
- 32 Seevastu nõukogu määruse IV jaotises artiklitele 18 ja 19 eelneva artikli 16 lõike 3 sätetes ei käsitleta kvoodi aastast ja korrapärasest suurenemist, vaid kvoodi kohandamist turustusaasta jooksul, et tulla toime erakorraliste olukordade, eelkõige tootmis- või imporditingimusi mõjutavate erakorraliste asjaolude (nt vaidlustatud määruste vastuvõtmise põhjuseks olnud loodusõnnetused) mõjudega. Peale selle sätestatakse nõukogu määruse preambuli üheksandas põhjenduses selgelt, et prognoositavat tarnebilanssi peaks olema aasta jooksul võimalik läbi vaadata, pidades silmas asjaolusid, eelkõige konkreetseid ilmastikutingimusi.
- 33 Nõukogu määruse artikli 19 lõikes 1 kehtestatud eraldamise aluste kohaldamisel artikli 16 lõike 3 kohase tariifikvoodi kohandamise suhtes ei võetaks siiski arvesse kõnealust eesmärki, sest selle tulemuseks oleks täiendavate impordiõiguste andmine sellistele ettevõtjatele, kes ei ole kannatanud erakorraliste asjaolude tõttu, ning see ei suudaks reageerida selliste sündmuste tõttu kannatanud ettevõtjate eriolukorrale.

- 34 Eespool toodust järeldeb, et nõukogu määruse artikli 16 lõike 3 kohaselt on vajaduse korral võimalik tariifikvooti kohandada turustusaasta jooksul, et kalduda kõrvale nõukogu määruse artikli 19 lõikes 1 sätestatud eraldamise alustest seoses kohandatud kvoodi osa suhtes.
- 35 Nõukogu määruse artikli 16 lõikega 3 komisjonile antud volitused ei tohi olla suuremad kui volitused, mida talle võidakse EÜ asutamislepingu artikli 155 neljanda taande kohaselt anda.
- 36 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt järeldeb asutamislepingu kontekstist, mille osa on artikkel 155, ning ka praktilistest nõuetest, et rakendamise mõistet tuleb tõlgendada laiemalt. Arvestades, et üksnes komisjon on võimeline jälgima põllumajandusturgude suundumusi ning vajaduse korral tegutsema kiiresti, võib nõukogu anda talle kõnealusel valdkonnas laiemad volitused. Sellest tulenevalt tuleb kõnealuste volituste piirid määrata muuhulgas turukorralduse peamiste üldeesmärkide põhjal (kohtuasi 22/88: *Vregudenhil jt vs. Minister van Landbouw en Visserij*, EKL 1989, lk 2049, punkt 16, ja selles viidatud kohtuasjad ning kohtuasi C-478/93: *Madalmaad vs. komisjon*, EKL 1995, lk I-3081, punkt 30).
- 37 Seetõttu on Euroopa Kohus sedastanud, et põllumajandusega seotud küsimustes on komisjonil lubatud võtta kõik põhiliste õigusaktide rakendamise seisukohast vajalikud või asjakohased meetmed tingimusel, et need ei ole vastuolus selliste õigusaktidega või nõukogu rakendusaktidega (kohtuasi 121/83: *Zuckerfabrik Franken vs. Hauptzollamt Würzburg*, EKL 1984, lk 2039, punkt 13, ja eespool viidatud kohtuasi: *Madalmaad vs. komisjon*, punkt 31).
- 38 Vastavalt nõukogu määruse artikli 16 lõikele 3 tuleb tariifikvooti kohandada artiklis 27 sätestatud korras.
- 39 Vastavalt vaidlustatud määruste preambuli viimasele põhjendusele ei esitanud banaanituru korralduskomitee arvamust eesistuja määratud tähtaja jooksul.
- 40 Seetõttu oli komisjoni ülesandeks võtta olukorra kiireloomulisuse tõttu vajaminevad meetmed.
- 41 Seetõttu tuleb tõdeda, et komisjonil oli õigus vaidlustatud määruste vastuvõtmisel tugineda nõukogu määruse artikli 16 lõikele 3.
- 42 Seetõttu tuleks esimene tühistamisväide tagasi lükata.

Teine väide

- 43 Selle väite raames väidab Saksamaa Liitvabariik esmalt, et määruses nr 2791/94 ei sisaldu ühtegi viidet tekkinud kahju kohta. 29. septembril 1994 koostatud prognoositavas tarnebilansis ei võetud arvesse troopikatormi Debbie tagajärgi. Pärast määruse nr 2791/94 vastuvõtmist 18. novembril 1994. aastal koostatud parandatud bilansis viidatakse kogu ühenduse ja kõikide AKV riikide tarnete vähenemisele. Kuigi määruse nr 2791/94 kohaselt olid saagikaod ligikaudu 53 400 tonni, ei ole kõnealusel määruses toodud põhjendusi kahjude ülemäärase hüvitamise kohta kolmandate riikide banaanidele antud impordiõiguste kaudu.

- 44 Sellega seoses tuleb meeles pidada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad asutamisepingu artiklis 190 nõutud põhjendused olema kõnealuse meetme laadi seisukohast asjakohased. Selles tuleb selgelt ja üheselt mõistetavalt välja tuua meetme võtnud institutsiooni põhjendused nii, et asjaomaseid isikuid teavitataks vastuvõetud meetme põhjendustest ning et Euroopa Kohtul oleks võimalik kasutada oma õigust kontrollida meetme seaduslikkust. Samuti johtub kohtupraktikast, et ei tohi nõuda, et meetme põhjendustes esitataks kõik asjaga seotud faktilised või õiguslikud asjaolud, kuna kõnealune meede kuulub süstemaatilisse tervikusse, mille osa see on (vt liidetud kohtuasjad C-63/90 ja C-67/90: Portugal ja Hispaania vs. nõukogu, EKL 1992, lk I-5073, punkt 16, ja kohtuasi C-353/92: Kreeka vs. nõukogu, EKL 1994, lk I-3411, punkt 19).
- 45 Nagu on märgitud käesoleva otsuse punktis 15, põhjendas komisjon vaidlustatud määruste vastuvõtmist teatud ühenduse territooriume ja teatud AKV riike tabanud troopikatornidega, kõnealuste loodusõnnetuste kahjulike mõjudega mõjutatud piirkondade toodangule ja mõjuga ühenduse turu tarnetele; ta on juhtinud tähelepanu ka ohule, et hinnad võivad tõusta teatud ühenduse piirkondades.
- 46 Samuti selgitas komisjon, nagu ilmneb käesoleva otsuse punktist 17, et nõukogu määruse artikli 16 lõike 3 kohase tariifikvoodi kohandamise eesmärk on tagada ühenduse piisavad tarded ning hüvitada loodusõnnetuste ohvriks olevate ettevõtjate kahjud.
- 47 Komisjon kehtestas otsuses 94/654 banaanide tootmist, tarbimist, importi ja eksporti käsitleva prognoositava tarnebilansi ühenduses 1994. aastaks, täpsustades, et bilanss vaadatakse uuesti läbi teatud ühenduse piirkondi ja teatud AKV riike tabanud loodusõnnetuste arvesse võtmiseks.
- 48 Komisjon avaldas otsusega 94/752 kohandatud prognoositava tarnebilansi, mis põhines määruses nr 2792/94 teostatud tariifikvoodi tõstmisel.
- 49 Lõpetuseks, määruse nr 2791/94 artikli 1 lõikes 2 on koguseliselt väljendatud tarnete vähenemine, mida tuleks tasandada.
- 50 Saksamaa Liitvabariik kritiseerib ka seda, et komisjon ei põhjendanud vajadust anda kahju kannatanud ettevõtjatele kolmandate riikide banaanide impordilitsentside ning neile põhjustatud kahjude ülemäärast hüvitamist vastavate impordilitsentside andmisega. Kõnealune kriitika põhines väitel, et kahju kannatanud ettevõtjad võisid tarnida ühenduse ja AKV riikide banaane ning et kolmandate riikide banaanide impordilitsentside andmine on neile suurem rahaline kasu kui see, mida nad ühenduse või AKV riikide samaväärse banaanikoguse turustamisel saaksid.
- 51 Seetõttu tuleks esmalt nentida, et ühenduse banaanitoodangu kaod või traditsiooniliste AKV banaanide ekspordivõimaluste vähenemine peaksid tooma kaasa selle, et banaanide piisava tarne tagamiseks ühenduses annab komisjon rohkem kolmandate riikide banaanide impordilitsentside andmist.
- 52 Lisaks tuleks nentida, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 35, et kõnealustel loodusõnnetuste ohvriks olevatel ettevõtjatel oleks olnud raske hankida ühenduse banaane või traditsioonilisi AKV banaane, kuna just nende banaanide toodang oli vähenenud loodusõnnetuste tõttu.

- 53 Komisjon väitis kohtuistungil impordilitsentside müügivõimaluse osas, ja seda ei ole ümber lükatud, et nende loodusõnnetuste ohvriks olevad ettevõtjad kasutasid tegelikult kõnealuseid litsentse kolmandate riikide banaanide ostmiseks. Seetõttu ei ole tõestatud kahjude väidetavat ülemäärast hüvitamist, mille puhul hageja arvates oleks pidanud esitama konkreetsed põhjused.
- 54 Seetõttu tuleks sedastada, et võttes arvesse erakorralisi asjaolusid ja eriti kiireloomulisust, on komisjon piisavalt põhjendanud määrust nr 2791/94 ning et kohtuasjas C-23/95 Saksamaa Liitvabariigi tõstatatud asutamislepingu artikli 190 väidetava rikkumise tühistamisväide tuleb tagasi lükata.
- 55 Eespool toodust järeldeb, et Belgia Kuningriigi ja Saksamaa Liitvabariigi kõigis kolmes kohtuasjas esitatud hagid tuleb jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 56 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Belgia Kuningriik ja Saksamaa Liitvabariik on kohtuvaidluse kaotanud, peavad nad kohtukulud hüvitama. Kodukorra artikli 69 lõike 4 alusel peavad liikmesriigid ja institutsioonid, kes on kohtuasjas menetluse astujad, oma kulud ise kandma.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

otsustab:

1. Jätta hagid rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja hagejatelt.

3. Jätta kohtukulud menetluse astujate enda kanda.

Rodríguez Iglesias

Mancini

Moitinho de Almeida

Murray

Kapteyn

Gulmann

Edward

Puissochet

Hirsch

Jann

Ragnemalm

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 4. veebruaril 1997 Luxembourgis.

Kohtusekretär
R. Grass

President
G. C. Rodríguez Iglesias